

Vergaderjaar 2016–2017

34 497

Wijziging van de Wet opslag duurzame energie in verband met de vaststelling van tarieven voor 2017

C

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 7 december 2016

Het voorbereidend onderzoek heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

De **PVV**-fractieleden hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben nog een aantal vragen aan de regering.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

Het verhogen van de lasten, ook de energielasten, heeft consequenties voor de uitgaven van huishoudens. Welke gevolgen hebben deze verhogingen voor de binnenlandse bestedingen en daarmee voor economie en werkgelegenheid?

Ook de lasten van energie gaan voor middel- en grootverbruikers fors omhoog. In hoeverre schaadt dit de Nederlandse concurrentiepositie? Kan de regering dat kwantificeren?

Elke grondslag om biomassa hernieuwbaar of groen te noemen, is intussen volledig weggeslagen. Zelfs in kringen van natuur- en milieuactivisten wordt intussen de stelling van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen onderschreven, dat aan biomassa niets duurzaam is. Welke deel van de opslag gaat naar het kappen van bos in binnen- en buitenland, om deze bomen vervolgens, ondanks hun geringe energetische waarde, op te stoken in energiecentrales?

De regering doet een beroep op artikel 12, eerste lid, van de Wet raadgevend referendum, omdat zij van mening is dat de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. Is dat wellicht de reden dat dit wetsvoorstel zo laat

¹ Samenstelling:

Ten Hoeve (OSF), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Schaap (VVD), Flierman (CDA), Ester (CU), Postema (PvdA), Van Strien (PVV), Vos (GL), Kok (PVV) (*vice-voorzitter*), Gerkens (SP) (*voorzitter*), Atsma (CDA), Dercksen (PVV), Van Kesteren (CDA), Krikke (VVD), Meijer (SP), Pijlman (D66), Prast (D66), Van Rij (CDA), Van Rooijen (50PLUS), Schalk (SGP), Schnabel (D66), Verheijen (PvdA), Vreeman (PvdA), Klip-Martin (VVD), Overbeek (SP).

aan de Staten-Generaal is aangeboden? Zo nee, wat is dan de reden voor de late aanbieding van het wetsvoorstel?

Windmolens die door hun subsidietermijn heen zijn, worden afgebroken of verhandeld, daar nog immer de kosten van onderhoud niet opwegen tegen de klaarblijkelijk minieme energieopbrengst die ze opleveren, ondanks hetgeen de regering daarover eerder te kennen gaf. Heeft zij hieromtrent haar mening wellicht reeds aangepast aan de feitelijke omstandigheden?

In hoeverre zijn bij de evaluatie van het Energieakkoord ook zij die de rekening betalen, betrokken? Of zijn uitsluitend of vooral partijen gehoord die ideologisch of financieel voordeel hebben bij het Energieakkoord? Zijn bijvoorbeeld consumenten (organisaties) gehoord of het mkb? Hoe hebben zij gereageerd op de oneindige lastenverhogingen?

De KWINK-groep, die de evaluatie voor haar rekening nam, kwam tot onder andere de hoofdconclusie: «Verder vooruitkijkend, voor na de periode van het Energieakkoord, vormen de internationale klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 een dwingend perspectief voor het energie- en klimaatbeleid.» Hoe verhoudt dat «dwingend perspectief» zich tot het klimaatakkoord, dat een vrijblijvend karakter heeft vanwege het volledig ontbreken van sancties, waardoor het slechts een intentieverklaring betreft waar partijen zich ook nog eenvoudig uit kunnen terugtrekken?

The Boston Consulting Group deed wél onderzoek naar de gevolgen van subsidie-/«duurzame» energie in Duitsland en de gevolgen voor de economie, dus niet alleen binnen de energiesector. Uitkomst van het onderzoek was dat er nauwelijks werkgelegenheidseffecten optreden. Ten eerste omdat de «duurzame» banen niet duurzaam zijn. Eindigt de subsidie, dan eindigt de baan. Maar ook, ten tweede, omdat hogere lasten negatieve gevolgen hebben voor de economie. Een conclusie die het CPB in 1997 ook al trok. Ook topeconoom Hans Werner Sinn, van het Münchener Ifo Instituut, verklaarde dat er geen werkgelegenheidseffecten zijn te verwachten van de *Energiewende*. Duitsland exporteert van haar «duurzame» energie een belangrijk deel naar het buitenland. Het moet tenslotte tegen gereduceerd tarief af van de pieken van de windparken. Is het juist dat Nederland de duurzame energie niet, of in ieder geval in veel geringere mate, exporteert? Indien dat zo is, is de conclusie dan gerechtvaardigd dat de gevolgen voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid slechter zijn dan in Duitsland, alwaar er geen werkgelegenheidseffecten zijn?

In 2014 werden in Duitsland 351.802 huishoudens van het elektriciteitsnet afgesloten, daar voor hen de stroomrekening onbetaalbaar was geworden. Op welk niveau moeten de energiekosten in Nederland komen om naar verhouding tot dezelfde desastreuze cijfers te komen?

«Duurzame» energie is geen doel op zich. Het is met name volgens de bedenkers een middel om het klimaat te redden. Wat is de invloed geweest van het Energieakkoord, de opslag van duurzame energie en de SDE+-subsidies op het klimaat, en hoe verhoudt zich dat tot de verwachte bevolkingsgroei in Azië en Afrika tot 2050 van 2,5 miljard mensen?

Ondanks de groei van het aandeel «duurzame» energie, is ook vorig jaar de Nederlandse uitstoot van CO₂ (de bouwsteen van leven op aarde) toegenomen. In Duitsland daalt de uitstoot ook al niet sinds 2009. In hoeverre gaat de onderhavige lastenverzwaring daar verandering in brengen?

De Duitse *Energiewende* staat zwaar onder druk. Zo is de CDU voornemens om in haar verkiezingsprogramma op te nemen om aan alle subsidies een einde te maken. Belangrijk onderdeel van de bezwaren zijn de energieprijzen die, samen met Denemarken, de hoogste zijn in Europa. In hoeverre heeft de regering lering getrokken uit deze ontwikkelingen?

In hoeverre gaat de heffing opslag duurzame energie naar subsidie voor het bijstoken van dode kalfjes in de vorm van diermeel, dat als «groene stroom»/biomassa wordt verkocht?

De regering gaf aan dat door in te zetten op energiebesparingen in de gebouwde omgeving, ook huurders in toenemende mate zouden kunnen profiteren van besparende maatregelen. Uit een onderzoek naar de Nederlandse energiemarkt blijkt echter dat het treffen van isolatiemaatregelen achterblijft. Er zou nog 700 miljoen euro in kas zijn voor maatregelen die noch bij de particuliere woningeigenaren, noch bij de corporaties is terechtgekomen. In welke mate profiteren die huurders en particuliere woningeigenaren dan als ze slechts geconfronteerd worden met stijgende energieprijzen?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk **vrijdag 9 december 2016**.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Gerkens

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Boer